

TYNSET KOMMUNE

Rådmannen

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

Tynset, 14.08.2008

<i>Vår ref.</i>	<i>Løpenr.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Saksbehandler</i>	<i>Deres ref.</i>
08/1221-3	5382/08	010 &00	Jon Ola Kroken	

MELDING OM POLITISK VEDTAK

HØRING - FORSLAG OM ENDRINGER AV VALGLOV OG KOMMUNELOV

Fra møtet i Formannskapet den 14.08.2008, saksnr 89/08.

Det underrettes herved om at det er fattet følgende vedtak:

Tynset kommune slutter seg til de forslag som er fremmet til endringer i valglov og kommunelov i høringsnotat av 27. juni 2008

Det må imidlertid påpekes at det er andre og større utfordringer knyttet til lokaldemokratiets funksjon og valgdeltakelse det bør tas tak i, - og med andre virkemidler enn beskjedne endringer i lovregler knyttet til tilgjengelighet ved og gjennomføring av valg og valgoppgjør. Det vises her til saksutredningens kommentarer om forholdet stat – kommunesektor og partienes rolle.

Begrunnelsen for vedtaket går fram av vedlagte saksutredning.

Det er anledning til å se dokumentene i saken. Ta i såfall direkte kontakt med saksbehandler.

Med hilsen

Ragnhild Borren
formannskapssekretær

Tynset kommune**SÆRUTSKRIFT**

Arkivsak: 08/1221

**HØRING - FORSLAG OM ENDRINGER AV VALGLOV OG
KOMMUNELOV**

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
89/08	Formannskapet	14.08.2008

Vedlegg**Andre dokumenter i saken****Melding om vedtak sendes til**

Kommunal- og regionaldepartementet, Postboks 8112 Dep, 0032 OSLO

SAKSOPPLYSNINGER

Kommunal- og regionaldepartementet har 27. juni 08 sendt ut til høring forslag om visse endringer i valglov og kommunelov. En del av forslagene er oppfølging av forslag lagt frem i St. meld nr 33 (2007 – 2008) ” Et sterkt lokaldemokrati”. Forslagene har også sammenheng med evalueringen av valget 2007 og vurdering av eventuelle behov for å endre lov eller rutiner for å sikre nasjonale eller internasjonale lovkrav slik at velgerne kan avgi sin stemme hemmelig og uten å bli utilbørlig påvirket.

Som ledd i evaluering av valget 2007 ble det også gjennomført et valgseminar der forskere var invitert for å belyse ulike problemstillinger.

Temaene som drøftes i departementets høringsnotat er blant annet: tilrettelegging for funksjonshemmede, informasjon til velgerne, legitimasjonsplikt ved forhåndsstemmegivning, sted, åpningstider og periode for forhåndsstemmegivning, åpningstider på valgdag og adgang til to-dagersvalg, krav til valgfunksjonærer, sanksjoner for brudd på valglov og valgobservasjon. Det er også foretatt en drøfting av adgangen til lokale folkeavstemninger.

De konkrete lovendringer det fremmes forslag om er følgende:

- Innføring av en ordning med ”tidligstemmegivning” (fra 1. juli og til ordinær forhåndsstemmegivning starter 10 . august.).
- At kommunen kan bestemme at valglokaler på valgdagen holdes oppe til kl 21.00.
- At en tredjedel av kommunestyret kan bestemme at det holdes to-dagers valg.
- Innføring av gebyr for lovbrudd (offentliggjøring av prognoser på grunnlag av valgdagsundersøkelser og resultat før stenging av valglokaler).
- Hjemmel for valgobservasjon.
- Prinsippbestemmelse i kommunelov om rådgivende lokal folkeavstemning og hjemmel for innsamling av data om slike folkeavstemninger.

SAKSVURDERING

Som nevnt ovenfor er forslagene som fremmes en oppfølging av St meld nr 33 (2007 - 2008). Stortingsmeldinga har igjen bakgrunn i Lokaldemokratikommisjonens arbeid. Kommisjonen ble nedsatt i 2004 og la frem to omfattende utredninger i hhv 2005 og 2006. Utgangspunktet for oppnevninga av kommisjonen, som skjedde ved enstemmig vedtak i Stortinget, var uroen i det politiske miljøet om situasjonen for lokaldemokratiet. Derfor ble også å øke deltakelsen og engasjementet i lokalpolitikken det overordnede hensyn som kommisjonen la til grunn for sitt arbeid.

Det er ingen grunn til å tro at de forslagene om lovendring som er fremmet i vesentlig grad kan bidra til styrking av lokaldemokratiet eller oppslutningen om valg. Lokaldemokratikommisjonen pekte da også på at ”det er politikken sjølv, og ikkje rammene rundt sjølve valet, som har mest å seie for framme ved val. Er lokalpolitikken viktig nok vil borgarane møte fram”.

Likevel er lovregler som i størst mulig grad sikrer god tilgjengelighet for alle grupper av velgere og som også hindrer utilbørlig påvirkning eller hemmelig valg positive. De faktorene som påvirker valgdeltakelse er ikke entydige, lovregler som det er fremmet forslag om kan være ett av mange elementer som bidrar positivt.

Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på sjøl beskjedne endringer vil kreve god informasjon og opplæring og at både velgere og valgapparat må tilpasse seg. I motsatt fall kan endringer bidra til problemer med valgavvikling og i verste fall gjøre valg ugyldig. Det kan derfor reises tvil hvor fornuftig det er med små endringer der risikoen for problemer vil overstige de eventuelle positive gevinstene. Men det tas ikke her stilling til om de fremlagte forslag er av en slik karakter.

Temaer som har vært fremme i forhold til lokaldemokratisk deltakelse er unge menneskers lave valgdeltakelse og en eventuelle nedsettelse av stemmerettsalder og manglende representativitet, ikke minst med hensyn på kjønn, i politiske organer som resultat av lokale valg. Det er ikke fremmet noen forslag i forhold til dette i KRDs høringsnotat, men det er for øvrig i St meld nr 33 signalisert iverksetting forsøksordninger eller tiltak i et utvalg av kommuner.

Likevel er det hevet over tvil at en av de største utfordringene for lokaldemokratiet ligger på samspillet stat – kommunesektor og de styrings- og kontrollsystemer staten gjør gjeldende overfor kommunene. En observerer at sterke statlige sektorinteresser over tid gjennom rettighetslovgivning m.m. og andre virkemidler underminerer mulighetene for lokale prioriteringer og utøvelse av folkevalgt skjønn. Dette svekker det politiske innhold i lokale politiske prosesser og beslutninger og kan bidra til å gjøre deltakelse ved valg og rekruttering til lokalpolitiske verv mindre attraktivt.

Et annen viktig utfordring er knyttet til partienes rolle i den lokale politiske debatt, som rekrutteringskanaler og ikke minst som mobilisatorer i forhold til saksengasjement og valgdeltakelse. Oppslutningen om partiene er svekket og partiene rolle i det lokale politiske liv er vesentlig endret. I dag fremstår partiene mer som sentrale og profesjonaliserte dagsordenproduserende og valgkampinnrettede apparater og mindre som lokale sosialiseringarenaer for samfunnsengasjement og rekruttering til politiske verv.

Innstilling:

Tynset kommune slutter seg til de forslag som er fremmet til endringer i valglov og kommunelov i høringsnotat av 27. juni 2008

Det må imidlertid påpekes at det er andre og større utfordringer knyttet til lokaldemokratiets funksjon og valgdeltakelse det bør tas tak i, - og med andre virkemidler enn beskjedne endringer i lovregler knyttet til tilgjengelighet ved og gjennomføring av valg og valgoppgjør. Det vises her til saksutredningens kommentarer om forholdet stat – kommunesektor og partienes rolle.

Formannskapet behandlet saken i møte 14.08.2008 :

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt

Vedtak

Tynset kommune slutter seg til de forslag som er fremmet til endringer i valglov og kommunelov i høringsnotat av 27. juni 2008

Det må imidlertid påpekes at det er andre og større utfordringer knyttet til lokaldemokratiets funksjon og valgdeltakelse det bør tas tak i, - og med andre virkemidler enn beskjedne endringer i lovregler knyttet til tilgjengelighet ved og gjennomføring av valg og valgoppgjør. Det vises her til saksutredningens kommentarer om forholdet stat – kommunesektor og partienes rolle.